

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 Din, za ½ leta 90 Din, za ¼ leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani.

Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici št. 23. Dopisi se ne vračajo. — Številka pri poštni hranilnici v Ljubljani 11.953.

LETO XII.

Telefon št. 2552.

LJUBLJANA, v soboto, dne 12. januarja 1929.

Telefon št. 2552.

ŠTEV. 6.

Uveljavljenje carinsko tarifne pogodbe z Avstrijo.

V četrtek, dne 10. t. m. je stopila v veljavo v zmislu določb zaključnega člena pogodbe, ki je bila podpisana po poldrugoletnih pogajanjih 9. julija 1928, dodatna pogodba med našo državo in avstrijsko republiko, s katero se izpreminja carinsko tarifni del trgovinske pogodbe med Avstrijo in našo državo iz leta 1926. O vsebini določb te dodatne pogodbe smo obširno razpravljali in objavili tudi izcrpno vse izpremembe carinsko tarifnih postavk že ob zaključitvi pogajanj na Dunaju. Ocenili smo že tedaj tudi pomembnost te pogodbe za gospodarske prilike v Sloveniji. Ker se je ratifikacija zavlekla za polnih šest mesecev, se je v toku lanske izvozne sezone posrečilo spraviti še na dunajsko tržišče znatne kontingente naše živine, kar bo pa letos po znatnem zvišanju avstrijskih uvoznih carin postalo nemogoče.

Izguba dunajskega tržišča, ki je absorbiralo nad 60% našega izvoza živine, je za naše živinorejske kroge težak udarec, ki jih je zadel tem huje, ker ni izgleda, da bi se moglo odpreti kako drugo enako močno tržišče, ki bi vsaj deloma kompenziralo to izgubo.

Izguba tudi ni prehodnega, marveč trajnega značaja, kar je tem težje.

Dejstvo, da se je ratifikacija sklenjene pogodbe zakasnila za celega pol leta, je neugodno vplivalo na razvoj naše industrije, ki trpi hudo pod pritiskom avstrijske konkurence. Posebno velja to za železarsko in za papirno stroko, ki pridobita s to pogodbo pri nekaterih predmetih nekoliko na carinski zaščiti.

S pogodbo bo tudi prizadeta naša industrija bučnega olja, ker se je z uveljavljenjem pogodbe ukinila izvozna carina na bučnice, katerih cena je sedaj že itak izredno visoka in se bo vsled tega prav gotovo še ravnala.

Tudi ni ukinjenje naše izvozne carine na bučnice v sorazmerju s koncesijo, ki nam jo je dala Avstrija v pogodbi s tem, da je ukinila uvozno carino na bučno olje in bo vsled tega

plasiiranje našega proizvoda na avstrijskih tržiščih še bolj otežkočeno.

Važno je, da so določbe ostalih gospodarskih sporazumov, ki se tičejo obmejnega prometa in drugih gospodarskih interesov obmejnih krajev, ostale neizpremenjene.

Pogodba pomeni znaten korak v zaščiti in pojačanju avstrijske poljedelske in živinorejske produkcije, ki je po našem prepričanju ž njo mnogo več pridobila, kakor pa je morala žrtvovati v kompenzacijo avstrijska industrija.

Pogodba bo imela brez dvoma močan vpliv na nadaljni razvoj naše trgovinske bilance z avstrijsko republiko, ki je še v letu 1926 izkazovala znaten aktivum v našo korist, ki se bo pa v tekočem letu po vsem pričakovanju pretvoril v pasivum.

Gospodarski krogi so z ozirom na dalekosežne historične dogodke, ki smo jih preživeli te dni, skoro prezrli uveljavljenje te pogodbe in sprejeli vest o ratifikaciji z uvidevnostjo in v nadi, da bo nova vlada posvečala naši trgovinski politiki povečano pozornost in z vsemi sredstvi pospešila sklenitev trgovinskih pogodb z državami, s katerimi stojimo danes, po desetih letih obstoja naše države, še vedno v nepogodbenem odnosu in na katerih tržiščih naši proizvodi vsled tega ne morejo prodati, dasi bi naša produkcija imela v teh deželah odlične odjemalce.

Prepričani smo, da bo nova vlada imela več razumevanja in tudi več interesa, da to vprašanje vitalne važnosti, za katero se zamaž že leta potegujemo in

ki nam povzročajo vsako leto sto-milijonske škode, pospešno in definitivno ugodno reši in da se na ta način stvori podlaga za novo orientacijo našega izvoza. Ne dvomimo, da se bo nova vlada udeleževala predvsem na tem polju, ki je tako odličnega pomena za našo nacionalno gospodarstvo in za državo samo, z vsem svojim vplivom in z največjo energijo.

tarife, vprašanje trgovinskih pogodb, o krizi našega izvoza in o pospeševanju zunanje trgovine. Ljubljanska Zbornica je pri tem izjavila, da je pripravljena prevzeti, z ozirom na interese in gospodarsko strukturo Slovenije primeren referat.

LJUBLJANSKA BORZA LETA 1928.

Leta 1928 zaznamuje Ljubljanska borza lep napredek. To leto je bilo prvo leto deviznega prometa. Skupni promet je znašal 950,300.000 dinarjev in se je takole razdelil: I. četrtletje 203,500.000 Din, II. četrtletje 247 milijonov 900.000 Din, III. četrtletje 231,100.000 Din (v isti dobi prejšnjega leta 168,800.000), IV. četrtletje 267,800.000 Din (205,100.000). Zlasti zanimiv je dvig prometa v primeru z letom 1927 v zadnjih treh četrtletjih. — Živahen promet zaznamuje v preteklem letu tudi Ljubljanska lesna borza. Njen promet je znašal 2385 vagonov v vrednosti 21 milijonov dinarjev napram 2144 vagonom v vrednosti 12,500.000 dinarjev v letu 1927. — Dvig prometa na Ljubljanski borzi v drugem lanskem polletju znaša 33 odstotkov.

Zadružništvo v Jugoslaviji.

Glavna zveza zadrug v Jugoslaviji priložuje zanimivo statistiko o zadružništvu v naši državi. Iz nje izvemo na primer, da je v Sloveniji 425 zadrug s 133.500 člani (315 članov na 1 zadrugo), na Hrvaškem 479 zadrug s 83.350 člani (174), v Srbiji 833 zadrug s 47.360 člani (57 članov na 1 zadrugo). Torej je sicer na Hrvaškem in posebno v Srbiji več zadrug kot v Sloveniji, a število članov se s številom v Sloveniji ne da primerjati. Tudi višina vlog v zadružnih hranilnicah je največja v Sloveniji in znaša 995,700.000 dinarjev, tako da pride na vsakega člana 7308 dinarjev hranilnih vlog; na Hrvaškem je 109 milijonov dinarjev hranilnih vlog, na člana 1309 dinarjev; najmanj hranilnih vlog imajo pa srbske zadružne hranilnice 42,800.000 dinarjev, na člana 903 dinarje.

DALMACIJA NE MORE PRODATI VINA.

V zadnjem času se Dalmatinci zelo pritožujejo, da ne morejo prodati svojega vina, ker ne morejo najti večjih kupcev. Cene vina v kletah se gibljejo med 300 in 600 dinarjev za hektoliter. V Šibeniku prodajajo boljše vina po 450 do 550 Din za hektoliter. Mnogi kmetje, katerim je vinogradništvo glavni vir dohodkov, žive v zelo slabih gospodarskih razmerah samo radi tega, ker ne morejo prodati svojega vina.

TRI PRAŠKE VELEBANKE ZVIŠUJEJO GLAVNICO.

Tri praške velebanke bodo predlagale svojim občinam zvišanje glavnice. Češki Eksportni in Kreditni zavod bo zvišal glavnico za 50 milijonov Kč na 250 milijonov Kč, Zivnostenska bo tudi zvišala, a izmera še ni določena, Länderbanka bo pa občinemu zboru v začetku februarja predlagala zvišanje glavnice od 120 na 160 milijonov Kč.

Štiska angleške železne industrije. Zveza angleških železnih in jeklenih industrijcev je zaprosila finančnega ministra za imenovanje komisije, ki naj bi preiskala položaj železne in jeklene industrije. Opozarjajo med drugim na dejstvo, da znaša brezposelnost na Angleškem v splošnem 11½ odstotkov delavstva, v rudarski industriji 11%, v železni in jekleni industriji pa 25 odstotkov.

ZVIŠANJE ITALIJSKE CARINE NA SLADKOR.

Italijanska vlada je pravkar zvišala sladkorno carino, in beremo o tem v uglednem nemškem gospodarskem listu sledeče: Te dni izvršeno italijansko zvišanje sladkorne carine je posledica že dolgo časa gojene gospodarske politike, da se po možnosti izloči uvoz sladkorja, ki je znašal v zadnjih letih 800.000 do 900.000 met. stotov. Vlada je predpisala, da se maloprodajne cene do začetka nove kampanje, to se pravi do 1. avgusta t. l., ne smejo zvišati. Izjema so nekateri okraji v Gornji Italiji. — K temu pripominjamo, kot smo že poročali, da bodo v Italiji sladkornoposni pridelovalni prostor letos tako pomnožili, da bodo pridelali dosti sladkorja doma ter da ne bodo odvisni od tujega importa.

Salus patriae.*

Zgrajena na gori junaških kosti in zalita z reko plemenite krvi, je nosila naša država v sebi vse pogoje, da se razvije v nji naj srečnejše življenje. Toda na žalost, namesto uresničenja naših nad, smo prav kmalu doživeli največja razočaranja, ker je poveljna morala prevrnila tako ljudi, kakor tudi pojme.

Namesto patriotizma, ki se je, kakor izgleda, izčrpal v izvršenju junaških in slavnih del, se pojavlja oportunistem v svoji najhujši obliki, ter so se iz političnih skupin stvorile v največjih primerih klike za lične ambicije in koristolovstvo. Nastale so plejade profesionalnih politikov in ministrov brez vsakega drugega poklica in brez solidne usposobljenosti, ki so pripravljani, da za vsako ceno dosežejo lukrativne položaje in jih tudi obdržijo. Vse drugo je ostalo zanemarjeno, začelo se je demonično tekmovanje v plačkanju države in naroda. Pojavile so se najrazličnejše atere, ki več kot jasno dokazujejo, da so bili država in državni interesi ostavljeni na milost in nemilost brezvestnih čuvarjev.

Vse kar je še pošteno mislilo in dobro želelo tej državi, se je potisnilo v zadnje vrste, medtem ko so se v prve vrste vsiljevali najnesposobnejši, pa tudi najbrezvestnejši. Vsled tega so prav gotovo vse državne ustanove padle in niso odgovarjale več svojemu namenu in ciljem, kojim so služile in je država doživela ne samo parlamentarno, ampak tudi gospodarsko krizo.

V tej objavljeni deželi je nastal glad in uboštvo in vsled tega tudi nezadovoljstvo in slaba volja tako napram državi, kakor napram narodu.

Inozemci so predstavljalji še sedaj v nekaterih krajih naše domovine močne faktorje, kakor še za časa pokojne Avstrije in se je tamkajšnje ljudstvo čutilo zasluženo komaj sedaj — po osvobojenju!

Kdor ni bil v vrstici teh brezvestnežev, je želel neko izpremembo, mnogokrat brezmiselnost in pogibno, toda na vsak način izpremembo.

Nastalo je tudi hrvaško vprašanje, ki se je obdržalo samo zbog težkih hib naše administracije in ki bo izginilo z momentom, ko se te hibe odpravijo.

Dvomljivo je postalo tudi celo edinstvo države in naroda, in to vse radi onih profesionalnih politikov, ki so tudi pred vrnitvijo v domovino po končani vojni govorili: »Tudi če bodo v državi samo tri suknje, ena mora biti moja!«

In po vsem tem prihaja manifest Njegovega Veličanstva kralja od 6. januarja 1929 ne samo kot logična po-

* Za presojo položaja v državi je velike važnosti, kako mislijo o prejšnjih prilikah in o novonastalem položaju zastopniki intelektualnih krogov in uradništva prestolice. Objavljamo zategadelj gornji članek, ki je izšel v »Politiki« z dne 10. t. m. Iz članka se vidi, da je bila tudi v Srbiji nezadovoljnost s starim režimom, pa da so se duhovni delavci srbski občutili tudi zapostavljene in sedaj odlični besednik iz njih povdarja, da je za resnično izboljšanje naših prilik v državi potrebno res dobro, res izobraženo in v resnici neodvisno uradništvo, materijelno tako postavljeno, da se ne čuti odvisnega hlapca. Vse so to zahteve, ki jih je naš list v raznih člankih ponovno zastopal.

VOZNOREDNA KONFERENCA V BEOGRADU.

Dne 17. t. m. se vrši v Beogradu pri generalni direkciji drž. železnice voznoredna konferenca za celo državo. Velike važnosti bo zlasti razprava o uvedbi motornih vozil na železnicah, nadalje uvedba direktnih vozov za promet z našim Jadranom, kar bo odličnega pomena za pospeševanje tujkega prometa pri nas.

KONFERENCA ZBORNICNIH TAJNIKOV.

Dne 18. t. m. se vrši v Beogradu v prostorih ondote trgovske zbornice sekretarska konferenca, ki ima v glavnem določiti spored konference gospodarskih zbornic, ki se bo vršila letos, kakor je bilo to že določeno na zadnji konferenci, v Novem Sadu. Novosadska komora je predlagala, da se na letošnji konferenci razpravlja o vprašanju našega izvoza. Zbornica iz Vel. Bečkereke je predlagala, da se tema razširi in da se razpravlja na konferenci o naši zunanji trgovini sploh. Ljubljanska Zbornica TOI pa je stavila najširši predlog in zahtevala, da se da na dnevni red letošnje konference razpravo o naši trgovinski politiki, pri čemer naj bi se podrobno obravnavalo vprašanje naše carinske

sledica takega stanja, ampak tudi kot rešitev države, mirnim in najkrajšim potom. Preobrat je prišel ob pravem času in od njega se s pravico in s polnim zaupanjem more pričakovati izboljšanje dosedaj izvršenih grehov.

Brezdvomno je pa, da tudi za najboljšo idejo je treba vendar sposobnih in strokovno izobraženih ljudi, ker samo pošten strokovnjak, ki pozna svojo stroko v njenih osnovah, jo more voditi na poti prosperitete in ne bo izpostavljen nevarnosti, da bo zapeljan k grehu od brezvestnega uradništva.

Vsled tega se mora začeti z rešitvijo uradniškega vprašanja, koje ni dolej hotela in tudi ni smela rešiti niti ena politična stranka. Toda dokler ne bo uradništvo samo državno, ne bo urejene države! Kajti samo strokovno usposobljeno, pravično, neodvisno in stalno uradništvo bo moglo odgovorjati svoji visoki nalogi. Zbog tega se mora čimprej izdati tudi zakon, ki bo pobijal korupcijo in ki bo postavil vsakega na svoje mesto.

In šele s pomočjo skrupulozno izbranega in organiziranega uradništva bo mogoče misliti na izvedbo reform v vseh strokah in tudi na rešitev ekonomske in vseh ostalih kriz.

Sapienti sat!

Dr. Petar Djordjević,
redni profesor vseučilišča.

Jugoslovanska plovba po rekah.

Leta 1924 je bila udeležena jugoslovanska zastava na zunanjem prometu v naši rečni plovbi s 64%, leta 1926 samo še s 43%; v istem času se je dvignil delež inozemstva od 36 na 57%. Inozemske družbe, zlasti avstrijske, ogrske in nemške, so znale dvigniti svojo tekmovalno zmožnost z vozninsko politiko, z zgradbo novih ladij, z medsebojnimi dogovori itd., sploh na vsak možen način. Temu nasproti je jugoslovansko rečno brodovje po številu sicer najmočnejše (548 vlačilcev, 21 potniških parnikov, 52 tovornih ladij), a tarifna politika in tehniški razvoj sta precej okorna. Če bo šlo tako naprej, bo inozemska konkurenca našo rečno plovbo popolnoma izrinila. Visoko razvita narodna rečna plovba je pa seveda za naše gospodarstvo nujna potreba. Po vojski je naše rečno brodovje sicer zelo naraslo; a manjkala mu je potrebna organizacija. Poskusili so s plovbnim sindikatom, potom spojitve zasebne in državne plovbe. Ta organizacija je pa odpovedala in so jo izredno počasi in ob številnih težkočah razpustili. Zasebni obrat je komercialno boljši; o tem nihče ne dvomi. Najslabše je polovičarstvo, in naš rečni sindikat je bil tak. Po razpustu sindikata so državno brodovje podredili posebni komisiji, ki je napravila sicer red, ki pa vseeno ni dosegla nameravanega cilja. Sedaj je nastalo vprašanje, ali mislijo našo rečno plovbo resno komercializirati ali pa hoditi naprej po poti, na koje koncu je končna zmaga inozemske konkurence.

FRANCOSKI SLADKORNI INDUSTRIJI SE DOBRO GODI.

Francoska družba Say, ki je med najvažnejšimi sladkornimi podjetji Francije, razdeljuje iz čistega dobička v znesku 48.200.000 frankov (lani 32.000.000) zopet 50% brutodividendo. Ugodni zaključek pripisujejo zvišanju sladkorne carine v lanskem marcu, moderniziranju obratov v zadnjih letih in večji francoski sladkorni produkciji. Slabi svetovni položaj sladkornega trga se na Francoskem nič ne pozna; Francijo štiti carinski zid.

PŠENICA V AVSTRIJI.

V januarju t. l. se bo vršila konferenca avstrijskih krogov z zastopniki žitne trgovine, ki naj ugotovi, katerim pšeničnim vrstam daje trgovina prednost, oziroma, katere kvalitete se največ kupujejo. Na podlagi želj trgovcev se bo pridelovanje pšenice v Avstriji preustrojilo, kolikor bo pač mogoče. Že parkrat smo poročali, da hočejo v Avstriji dvigniti poljedelstvo na kar moč visoko stopnjo in se glede preskrbe z žitom osamosvojili. V marsičem se jim je to že posrečilo.

Zborovanje trgovskih potnikov in zastopnikov v Sloveniji.

Društvo trgovskih potnikov in zastopnikov v Ljubljani je imelo dne 6. t. m. svoj peti redni, zelo dobro obiskan občni zbor, katerega je otvoril društveni podpredsednik tov. Krek, ki je navzoče najprisrčnejše pozdravil in ugotovil sklepčnost. Nato se s toplimi besedami spominja v preteklem letu preminulega najstarejšega slovenskega trgovskega potnika in častnega člana društva, tov. Šifrerja, in prosi prisotne, da se v znak počaščenja spomina umrlega dvignejo raz sedeže. Pokojni tovariš je na lanskega občnem zboru navsotoval, naj se ustanovi v društvu fond, iz katerega bi se podpirali onemogli člani društva. Odbor je uvaževal željo in nasvet svojega starega člana in ustanovil je »Šifrerjev« fond. Društvo je naprosilo trgovske firme za prispevke in z veseljem moramo ugotoviti, da je prošnja društva našla hvalevreden odziv od strani trgovstva. Društvo je dobilo prav lepe prispevke in znaša ta fond danes nad 10.000 dinarjev.

V nadaljnjih izvajanjih poda tov. Krek kratek oris društvenega delovanja. Povdarja, da se društvo vedno bolj uveljavlja in je danes zastopano po svojih organih že v raznih drugih trgovskih organizacijah. Društvo je tudi pristopilo kot član društvu »Trgovski dom« z zneskom Din 1000.—. Nato prečita pismeni pozdrav občnega zbora od strani ljubljanskega trgovskega gremija, kateri obljublja, da bo podpiral z vsemi silami delovanje društva potnikov in zastopnikov.

Društvo se bori za to, da bi izvrševale poklic potnika in zastopnika le kvalificirane osebe. Ko je društvo ustanovilo posredovalnico služb, se je priglasilo znatno število »tudic-potnikov z sprejem kot člani, toda odbor jih po praviilih društva ni mogel sprejeti kot člane.

Društveni tajnik, tov. Bratovž, poda jedrnatno svoje tajniško poročilo. Društveno delovanje je bilo jako živahno in je društvo tudi v stikih z enakimi organizacijami v Avstriji, Češkoslovaški in v Ogrski. Društvo je dobivalo od tamšnjih organizacij vabila na razne prireditve in zborovanja, radi pomanjkanja denarnih sredstev pa se društvo ni moglo odzvati tem vabilom.

Društvo je doseglo, da morajo imeti trgovski potniki in zastopniki uradne legitimacije, katere izdaja Zbornica za trgovino, obrt in industrijo. Storjen je prvi korak v uresničenje naše zahteve, da smejo vršiti poklic potnika in zastopnika le trgovsko izobražene osebe. Zakon o legitimacijah je pa še pomanjkljiv, ker na prošnjo kake trgovske firme lahko dobi vsaka oseba legitimacijo. N. pr. do novembra 1928 izdala je zbornica 530 legitimacij. Od teh tako legitimiranih potnikov je le okoli 150 trgovsko naobrazanih, vsi drugi so iz raznih drugih poklicev, kakor bivši oficirji, uradniki, obrtniki, natakariji, železničarji itd. so tedaj zastopane najrazlič-

nejše branže civilistov in uniformiranih oseb. Znatno je število žensk, ki večinoma prodajajo razne »higijenične« predmete. Neka banka ima kar 34 potnikov!

Društvo ne bo odnehalo, ampak hoče doseči revizijo naredbe o legitimacijah in sicer v tem zmislu, da bo mogla dobiti legitimacijo le trgovsko naobrazena oseba in član Društva trgovskih potnikov in zastopnikov. Če ne sme izvrševati čevljarije, kdor se ni učil obrti, kako pa sme potem vršiti trgovski poklic, kdor se ga ni učil? Naš stan je gotovo važen v gospodarskem življenju, vsaj tako kot je lovski. Lovsko izkaznico pa more dobiti le član lovskega društva; koliko bolj umestna bi bila taka omejitev ravno v našem poklicu.

Ker se je blagajnik preselil v Zagreb, je njegove posle začasno vodil tov. Bratovž in zato tudi on poda blagajniško poročilo. V imenu pregledovalcev izjavlja tov. Franchetti, da sta pregledovalca pregledala knjige najpodrobnejše in mora priznati, da sta našla popolni red. Vsi prejemki in izdatki so kriti s pravnimi prilogami. Odbor je varčeval. Predlaga, da se odobri zaključek, kar se je soglasno sprejelo.

Ker so na redu volitve novega predsednika in novega odbora, prekine predsednik zborovanje za deset minut.

Po zopetni otvoritvi zborovanja predlaga tovariš Kraigher, da se voli z vsklikom. Ker je dosedanji predsednik, tov. Seljak, prosil, naj se ga vsaj začasno razreši dolžnosti, je bil izvoljen za predsednika dosedanji podpredsednik tov. Krek. Tov. Krek se zahvali tovarišem za izkazano zaupanje in obljublja, da bo posvetil vse svoje sile društvu. Priporoča, da se dosedanjemu nadvse delavnemu predsedniku in ustanovitelju društva izreče za uspešno in plodnosno delovanje najtoplejša zahvala in želja, da bi prihodnjič zopet stopil na čelo društva. Zborovalci so ta predlog pozdravili in sprejeli z največjo živahnostjo in zadovoljstvom. V odbor so bili soglasno izvoljeni tov. Bratovž, Gril, Spitzko, Franchetti, Živic, Fantini, Kopal, Babič, Rumpel, za pregledovalca računov Sturm in Močivnik, za predsednika razsodišča Šelovin.

Pri točki slučajnosti je postalo posebno živahno. Tov. Dular omeni določbo davčnega zakona, da mora potnik in zastopnik pred pričetkom svojega poslovanja oziroma ob novem letu plačati znesek Din 1000.— kot davek. Opozarja, da je zelo veliko potnikov in zastopnikov, ki takega zneska nimajo, se podajo na pot z majhnim predujmom na bodoči zaslužek in marsikateri niti ne zasluži takega zneska v celem mesecu. Zakonodajalec pač ni poznal življenja trgovskega potnika in zastopnika, sicer bi ne zahteval tako velikega zneska na-

Stalen in dober zaslužek nudijo vsakemu trgovcu

**dišave
znamke**

»SLON«

GLAVNA ZALOGA

Zahtevajte cenik!

F. ŽIBENIK
Ljubljana

Dijaki trgovskih šol in vojaška služba. Ne davno je bila pokrenjena akcija, da se priznajo vojaške olajšave vsem tistim dijakom državnih dvo-razrednih trgovskih šol ne glede na to ali so absolvirali nižjo gimnazijo ali meščansko šolo. To vprašanje je sedaj ugodno rešeno. Vojno ministvo smatra meščanske šole za srednje, enake nižji gimnaziji, realni gimnaziji ali realki. Zato so deležni vsi dijaki državnih dvo-razrednih trgovskih šol običajnih vojaških olajšav, odgoditve vojaške službe in skrajšane roka.

LISTEK.

R. M.:

Na samodruč v nemške dežele.

(Nadaljevanje.)

Kot zadnji v naši koloni se je vozil rešilni samodruč, ki so v njem sedeli lastnik apotekar Šusik, zdravnik dr. Rjavoled, ki rad po ustih rije in dr. Ogorec, moč s hudim pogledom, ki se ga boje vsi najhujši hudodelci, hohstaplerji in goljufi kot živega vraga, saj razgali pred visoko sodnijo vse njih grehe, včasih tudi take, ki jih nimajo. Šofiral je ta samodruč najboljši šofer v Jugoslaviji, Bolgariji in Dobrudži, znani Lojze. Avtoklub je torej dobro skrbel za vse, samo delavnica za popravila ni šla z nami. Pa si zmisli brihtna glava Lojze: Dobi dolgo vrv in priveže bolni samodruč na rešilni voz, ki potegne prvega v Beljak k mehaniku. Škoda, da so morali dr. Hrvat s tremi ljubeznivimi sestricami iz bahaškega Kranja čakati dve noči in en dan na popravilo samodruča in so prispeli šele četrti dan za nami v Monakovo, ko so že vsi sprejemi in banketi minili in ko

je naš prezidij že pospravil zlata in srebrna darila. Koliko časa poprej bi se že oni črni Bosanec lahko zaljubil v najljubkejšo teh sestic, ko mu je pozneje tako malo časa ostajalo, da je kazal belino svojih oči. Pa to so srčne zadevščine, v katere se ne morem vmešavati kot potopisec.*

Avstrijski žandarji zaslužijo našo posebno pohvalo. Na vsakem križišču je stal kot angel varuh in nam pokazal pravo pot ter nas obenem pozdravil. Zato se nismo nikjer mudili, ampak je voznja šla gladko po Ziljski dolini in dalje preko Beljaka, Pateriona, Spittala na Dravi, poleg Millstättškega jezera v prvo naše prenočišče Millstatt.

So to sami lepi kraji, eden bolj pripraven za letovišče kot drugi. Prav podobni so naši lepi Gorenjski.

V Millstattu so nas prav prijazno sprejeli in na glavnem hotelu je vohrala zastava. Pri vходу je vsak avto dobil karto za nastanitev in v lepi vili smo se vkvartirali naša družba ter g. Šteblaj s svojo. Matko je že težko pogrešal svojo soprogo, zato je bilo njih svidenje tem bolj prisrčno. Ve-

* Le še dajte, saj take reči radi beremo.

čerjali smo prav dobro in najbolj nam je dopadlo, da nam je stregla v tem nemškem kraju Slovenka, doma nekje pri Celju. Tudi s cenami smo bili zadovoljni.

Gospod prezidij se je nastanil v glavnem hotelu, kamor je prišel naš izletnik pozdravit visok gospod koroškega avtokuba. Tudi Millstättski župan po poklicu feldmaršal v pokoju je spustil pozdravni govor. Kdo je od naše strani govorančil, mi ni znano, le to sem zvedel, da je naš prezident Gustl moral odstopiti govorančanje svojem kolegu iz Zagreba, ker ima ta pri centralnem avtoklubu v Beogradu večjo šaržo, je namreč prvi fice, dočim je Gustl drugi fice. Kdo ima več zvezd nisem videl, zvezdi sta pa oba: če bi bila pri filmu, bi bila zvezdnika.

Po večerji je šla naša družba v hotel, da dobimo tam dobro vino; pa ga nismo kakor si ga pošteni Kranjci želimo: rdečega in kislega. Zadovoljili smo se z ljutomercanom kakor so ga zmerjali; po našem prepričanju pa ljutomerskih gorci ni videlo to vino.

Naše samodručarce in samodručarji so se vrtili ob poskočni godbi in tu so se pričele prve srčne zadevščine med

izletniki. Tu je tudi g. Kofetkar prišel do besede, ki je ni izgubil do konca vožnje, tu pa čisto.

Pozabiti ne smem, da so se nam v Millstattu priključili mariborski izletniki, kakih 7 samodručev, in da je od tu odjadrala cela izletniška kolona dalje, seveda brez dr. Hrvatove družbe, ki je v največjem obupu v Beljaku čakala na ozdravljenje svojega samodruča.

III. Čez kačje brdo.

Zgodaj smo vstali, kar nam je bilo čisto lahko, ker smo šli prilično o pravem času spat, dočim se je naš prezidij pozno v noč ali v zgodnje jutro udajal s svojimi modernolinijskimi tenkimi nožicami čarlstonu in različnim s — tepom.

Krasen je bil pogled na Millstättsko jezero, ko smo se ob njem vozili po isti poti nazaj do Seebacha in potem ob reki Lieser po sofski, oldani od visokih gora. Pot se dviga vedno bolj v višino skozi starinsko mestece Gmnüd, kraj Leoben, do Rennwega 1133 m višine.

Od tu naprej je začel naš samodruč, ki je doslej kazal same vrline, delati kozle in brcati. Ko se je prvič ustavil, se nismo dosti zmenili, ker nam

Priporočajte, svojim prosim, odjemalcem priljubljene

MAGGI - jeve izdelke za juhe.

Lahka prodaja! Dober zaslužek!

Razpečuje v kraljevini SHS Fran Ksav. Lešnik, Maribor, Cankarjeva 6

enkrat in še celo naprej. O predmetu govori še tov. Češnik, Kraigher, Remic in drugi. Sprejme se predlog, naj odbor stori vse korake, da se bo zakonska določba izpremenila in bo dovoljeno plačevanje v četrtletnih obrokih. Plačevati morajo gospodarsko najšibkejši in sicer potniki in zastopniki, ki niso v fiksnem službenem razmerju, tedaj »provizijski« potniki in zastopniki, kojih zaslužek je jako nezanesljiv.

Tov. Dular opozarja, da potujejo po naši zemlji in delajo za tuje in tudi za naše firme in podjetja tudi tuji državljani, ki večinoma stanujejo zunaj naše države in prihajajo semkaj od časa do časa. Taki bi naj bili strožje obdačeni, ker nosijo zaslužek v tujino.

Tov. Močivnik priporoča odboru, da naj potrka tudi pri podpornih članih. Predsednik pojasni, da ima društvo ustanovne člane in priporoča tovarišem, da pridobivajo na svojih potovanjih ustanovne člane.

Tov. Lovše priporoča odboru izpremembo društvene legitimacije. Predsednik odgovarja, da bi društvo že izpremenilo svoje legitimacije, toda čaka na rešenje železniških oblasti, da se društvenim članom dovoli kot trgovskim potnikom znižana vožnja. Za doseg te ugodnosti, katera obstoji v raznih drugih naprednih državah, deluje društvo neumorno.

Predsednik Krek stavi predlog, da društvo pristopi k društvu »Trgovski dom« z zneskom Din 10.000—, kateri znesek bi se vplačal v treh obrokih. Predlog je bil soglasno sprejet. Nato še prav toplo priporoča vsem tovarišem, da širijo Trgovski list med trgovstvom. Trgovski list je strokovno glasilo nas vseh in ima društvo potnikov in zastopnikov veliko zaslobo v tem listu, ki prinaša za stan trgovskih potnikov in zastopnikov koristne članke in pripevke.

Predsednik se zahvali zborovalcem za udeležbo ter jim še enkrat toplo polaga na srce, naj delujejo vsi za razvoj društva. Zborovalci so bili s potekom zbora zelo zadovoljni.

Industrija.

Francoska kovinska industrija. Pravkar priobčene produkcijske številke francoske železne in jeklene industrije za leto 1928 navajajo produkcijo surovega železa z 9.300.000 tonami. To pomeni tako glede surovega železa kot glede surovega jekla napram lanskemu letu plus nad 1 milj. ton. Zanimivo je pa, da se je francoski eksport kljub produkcijskemu dvigu nekoliko zmanjšal, iz česar sklepamo na zelo velik povišek domače porabe.

je prijalo, da smo malo izstopili in pokadili cigarete. Šofer je dal samodreču piti vodo, da bi ga osvežil, in potem smo zopet pognali naprej. Prav leno se je samodreč pomikal dalje in za par sto metrov zopet obstal pri vodnem koritu. Postali smo pozorni in šofer mu je zopet preiskal obisti, ne da bi našel kako napako. Petru Komarju so se začele gube delati na čelu; saj ni čuda, ko je bil tako ponosen na svojega Poncija Pilata, ki je delal takorekoč svojo prvo vožnjo. Ker je voda v hladilniku vrela, smo mu premenili vso vodo v nadi, da ga je to oviralo v brzini. Zopet smo sedli na voz, toda šlo je danes enkrat, jutri enkrat. Šofer je poskusil vse svoje umetnosti, žgačkal Pilata z nogami in rokami, mu prigovarjal kakor upornemu oslu, pa vse skupaj ni nič pomagalo. Stopili smo modri možje v krog in se posvetovali. Matko je sicer imel teoretično znanje, s Petrom pa še tega nisva imela, zato sta Matko in šofer napenjala svoje izumiteljske možgane, preiskovala črevesje in srce, našla pa nista ulesa, ki bi ga bilo treba operirati. Nazadnje sem jaz odprl modra usta in rekel, da mora vzrok upornosti našega samodreča le-

Promet.

Nova razvrstitev telefonskih naročnikov. Gospod minister pošte in telegrafa je z odlokom štev. 53.305 z dne 28. decembra 1928 izpopolnil sedanjo razvrstitev telefonskih naročnikov. 1. V IV. plačilni razred se uvrste finančni pravni zastopniki, ki so bili doslej uvrščeni kot agenti ali podobno. 2. Državni kontraktorni uradniki, na primer: zdravniki, inženjerji, kemiki, strokovnjaki raznih poklicev in vsi drugi, ki lahko dokažejo, da so kot kontraktorni uradniki v službi države, se uvrste v VI. plačilni razred, kakor vsi drugi državni uradniki. Ta ugodnost pa velja samo za tiste telefone, ki bodo ali so že montirani v privatnih stanovanjih omenjenih oseb. 3. Zdravniki-dnevničarji poštnih, brzojavnih in telefonskih ustanov, ki so postavljeni po odredbi ministrstva ali direktorije, se uvrste v VII. razred, ker jih je smatrati za honorarne zdravnike poštne uprave. Naštete izpremembe veljajo od 1. januarja 1929.

Univ. prof. dr. M. Škerlj:

RPAVILA
naših
delniških
družb

Studija izredne koristi za vsakega jurista in praktičnega gospodarja

Stane 15 dinarjev Dobivase

v upravi »Trgovskega lista«.

EVROPSKO POSOJILLO V AMERIKI.

Kakor smo poročali že na drugem mestu, so znašala ta posojila 30. novembra 1928 ogromno vsoto 3150 milijonov dolarjev. Nemčija je s 1153 mil. dol. največji dolžnik Amerike. Sledijo: Francija 401 mil. dol., Italija 247, Belgija 237, Norveška 194, Velika Britanija 173, Poljska 122, Avstrija 110, Finska 76, Danska 68, Ogrska 64, Jugoslavija 57, Švedska 55, Švica 49, Holandska 46, Češkoslovaška 32, Grška 31, Luksemburška 10, Bolgarija 4½, Estonska 4 mil. dolarjev. Udeležba Nemčije na vseh evropskih posojilih v Ameriki znaša skoraj 37 odstotkov, udeležba Francije skoraj 13 odstotkov; torej pride na tri dve državi približno polovica vseh evropskih posojil v Ameriki. Naša udeležba znaša ca. 1,8%.

žati izven njega, ker v njem ni najti napake. Ker smo obstali na gori Katschberg, kar se po naše pravi Kačje brdo, je gotovo v notranjosti velikanska kača, ki z nekako magnetično silo privlačuje Pilata na sebe, da ne more naprej. Skušal sem jih o tem z živim dokazom prepričati, zato sem stopil k samodreču in ga skušal vzdigniti. Pa se ni premaknil. »Vidite« sem rekel, »saj ne gre proč od zemlje, ker ga kača nase vleče!«

ADDA mizer za pecivo vanilni složec.

Edino pravi in zanesljivi

Davki, takse.

Vložitev prijav za zgradarino! Finančna direkcija v Ljubljani opozarja, da poteče rok za vložitev prijav za zgradarino za leto 1929, dne 15. januarja t. l. Hišni lastnik, ki ne vroči do tega dne prijave davčni upravi, plača poleg osnovnega in dopolnilnega davka kot kaznen še 3% osnovnega davka. Prekoračenje gornjega roka le tedaj nima teh zakonitih posledic, če se prekorači rok največ za 15 dni, t. j. do 30. januarja t. l. in se obenem s predloženo prijavo za zgradarino s posebno tehtnimi razlogi opraviči prekoračenje. Hišni lastniki se na to vnovič opozarjajo v njih lastnem interesu.

Tečaj 11. januarja 1929.	Dovprava	Povprečje
DEVIZE:		
Amsterdam 1 h. gold.	—	22-885
Berlin 1 M.	13-525	13-555
Budimpešta 1 pengő	9-91	9-94
Curij 100 fr.	1094-10	1097-10
Dunaj 1 šilling	7-9930	8-023
London 1 funt	275-80	276-60
Newyork 1 dolar	56-72	56-92
Pariz 100 fr.	—	222-63
Praga 100 kron	168-20	169-
Trst 100 lir	296-75	298-75

Les: —; Moka: —; Pšenica: —; Mlevska vozna: —; Mlevska vozna, slov. postaja, dobava v 30 dneh 275-50—277-50; baška, 80 kg, 2% primesi, mlevska vozna, slov. postaja, dobava v 30 dneh 282-50 do 285 Din; baška: 80 kg, 2% primesi, mlevska vozna, slov. postaja, dobava v 30 dneh 287-50—290 Din; baška: 80 kg, 2% primesi, mlevska vozna, slov. postaja, dobava v 30 dneh 292-50—295 Din; baška: 80 kg, 2% primesi, mlevska vozna, slov. postaja, dobava v 30 dneh 297-50 do 300 Din. — Korusa: ameriška plata korusa: promptna dobava, slov. post. 315 Din; baška: umetna sušena, promptna dobava, slov. postaja 310 Din; baška: času primerno suha, promptna dobava, slov. postaja 295 Din. — Ječmen: baški: nov, 71 kg, rešetan, promptna dobava, plačilo po prejemu blaga 315-50—320 Din. — Riž: 72 kg, zdrava, rešetana, mlevska vozna 285—290 dinarjev. — Moka: pšenična Og: nova, fco Ljubljana, pri odjemu cellega vagona plačljivo po prejemu blaga 415—420 Din.

Vrednote: Delnice: a) Denarni zavodi: Celjska posojilnica d. d., Celje denar 158 dinarjev; Ljubljanska kreditna banka, Ljubljana denar 125 Din; Prva hrvaška štedionica, Zagreb denar 920 Din; Kreditni zavod za trgovino in industrijo, Ljubljana denar 175 Din. b) Industrijska, trgovska in prometna podjetja: Trb. premoškopolna družba, Ljubljana den. 280; Združene papirnice Vevče, Goričane in Medvode d. d., Ljubljana denar 120 Din; »Stavbna družba« d. d., Ljubljana denar 58 Din; »Šešir«, tovarna klobukov d. d., Škofja Loka denar 105 Din; Tvorница za dušik d. d., Ruše denar 200, blago 280 Din.

Žito: Pšenica: baška: 80 kg, 2% primesi, mlevska vozna, slovenska postaja, plačilo v 30 dneh, promptna dobava 272-50—275; baška: 80 kg, 2% primesi, mlevska vozna, slov. postaja, dobava v januarju, plačilo v 30 dneh 275-50—277-50; baška, 80 kg, 2% primesi, mlevska vozna, slov. postaja, dobava v februarju, plačilo v 30 dneh 282-50 do 285 Din; baška: 80 kg, 2% primesi, mlevska vozna, slov. postaja, dobava v maju, plačilo v 30 dneh 297-50 do 300 Din. — Korusa: ameriška plata korusa: promptna dobava, slov. post. 315 Din; baška: umetna sušena, promptna dobava, slov. postaja 310 Din; baška: času primerno suha, promptna dobava, slov. postaja 295 Din. — Ječmen: baški: nov, 71 kg, rešetan, promptna dobava, plačilo po prejemu blaga 315-50—320 Din. — Riž: 72 kg, zdrava, rešetana, mlevska vozna 285—290 dinarjev. — Moka: pšenična Og: nova, fco Ljubljana, pri odjemu cellega vagona plačljivo po prejemu blaga 415—420 Din.

Tendence: les: neizpremenjena; deželni pridelki: mlačna. Zaključki: les 5 vagonov; deželni pridelki: — vagonov; drugo: — vagonov.

Trgovci! Zahtevajte, da Vam v kavarni, gostilni in vsakem javnem lokalu predložijo »Trgovski list«!

PO SVETU.

Število borznih članov v Budimpešti je znašalo na koncu leta 1923 (ob času inflacije) 5200; do konca leta 1926 se je število znižalo na 3674, do konca leta 1927 na 3200 in do konca lanskega leta na 3008.

General Motors hočejo ustanoviti na Ogrskem tovarno za izdelovanje majhnih avtomobilov in hočejo zalagati s temi avtomobili ogrski, srednjeevropski in balkanski trg.

Zavod za pospeševanje eksporta so ustanovili na Ogrskem. Glavnico v znesku 1 milj. pengő je podpisalo osem velikih bank. Država bo dajala letno podporo 300.000 pengő.

En milijon pengő znaša tudi glavnica ogrske družbe za financiranje ogranke reforme. Glavnico so podpisali štiri denarni zavodi, med njimi tudi Banka malih kmetov. Predsedstvo družbe je prevzel pravosodni minister.

Zlato češkoslovaško krono napovedujejo londonske »Financial News«. Uvedba naj bi se izvršila v tekočem letu. Seveda bi se pa s tem vrednost češkoslovaške krone nič ne spremenila.

Dividenda Češke Industrialne banke bo letos najmanj za 1 odstotek višja kot lani, ko je znašala 5% ali 20 Kč.

Grško obrestno mero so znižali od 9 na 8%. Zadnje znižanje, od 10 na 9%, se je izvršilo 1. decembra 1928.

Belgijska sindikata koka in premoga, koju ustanovitev so dolgo časa pričakovali, sta sedaj perfektna. V sindikatih je združenih 27 delniških družb.

Guaranty Trust Co izkazuje v preteklem letu močno ekspanzijo. Depoziti so narasli za 122 na 842 milj. dolarjev, vsa aktiva za 202 na 1052 milj. dolarjev.

V osmo newyorško velebanko so se združile tri banke s skupnimi aktivami v znesku 450 milijonov dolarjev. Po velikosti glavnice je to sedaj osma banka v Newyorku.

Poljski tekstilni eksport zadeva v smeri proti zahodu na zmeraj večje težkoče in se zato trgovci trudijo, da usmerijo svojo prodajno politiko zmeraj bolj na trge bližnjega in daljnega vzhoda. Tako so se mudili na Poljskem nedavno kitajski in perzijski trgovci v svrhu nakupa poljskega tekstilnega blaga.

Bemberg d. d. bo zvišala, kot smo pisali, glavnico za 14 milijonov mark. Delničarji imajo pravico do nakupa novih delnic v razmerju 7 : 3 in po 175%.

Razvoj industrije v Rusiji hitro napreduje; tako pišejo ruski listi in poročajo ruski konzulati. V moskovskem okraju so zgradili več novih predilnic, ki razpolagajo z več tisoči vreten.

Svetovni pridelok kave v letu 1928-1929 ceni zveza kave po odbitku porabe v produkcijskih deželah na 22 milijonov 665.000 vreč po 4 kg.

Delnice italijanske kemične družbe Montecatini vpeljujejo na nemških borzah. O vpeljavi na newyorški borzi smo že pisali. Družba bo zvišala dividendo od 18 na 20, merebiti tudi na 22 lir.

Waggoni Lits, mednarodna družba spalnih vagonov, namerava dividendo znižati, ker mora obrestovati letos glavnico 230 milijonov frankov, dočim je znašala lanska glavnica 115 milijonov frankov. Zaposlenost je sedaj dobra.

Švedski kovinski koncern Grängesberg, ki pripada znanemu Kreugerjevemu koncernu (vžigalični trust), bo vsled lanskega sedemmesečnega štrajka znižal dividendo za leto 1928 od namernanih 17% na 5%; dividendna vsota se zniža od 20-23 na 5-95 milijonov švedskih kron.

Angleški vžigalični trust je zvišal glavnico od 6 na 8½ milijona funtov.

Srednjeevropska industrija preproga hoče skleniti zvezo v svrhu določitve skupnih cen in skupnih prodajnih pogojev. Pogajajo se Nemci, Čehoslovaki in Avstrijci.

Direktno zvezo med Prago in Hamburgem bodo posredovale štiri motorne ladje, opremljene z Diesellovimi motorji. Ena za obratuje.

»Chemical Age« (doba kemije) prinaša pregled napredovanja kemične industrije v preteklem letu. Lansko leto je označeno na polju kemičnih odkritij kot rekordno leto.

Nemška industrija džute ne prinaša v novih določbah nobene materijalne spremembe cen, temveč samo preureditev dosedanjih prodajnih pogojev.

Revizijo hranilnic bodo na Nemškem preustrojili in jo prilagodili časovnim zahtevam.

Svet ruskih ljudskih komisarjev je sklenil, da bo dal v letu 1928/29 industriji 1650 milijonov rubljev na razpolago, največ kovinski industriji.

RAZVOJ DRUŽBE GENERAL MOTORS.

Združene avtomobilne družbe v Chicago (proti Fordu), General Motors imenovane, naznanjajo, da je v tretjem lanskem četrtletju njih kupčija narasla za 50 odstotkov napram istim mesecem leta 1927 in za 220 odstotkov napram isti dobi leta 1926. Inozemska prodaja družbe je znašala v tretjem četrtletju 72.500 avtomobilov in v mesecih januar—september 210.000 avtomobilov; v istih mesecih leta 1927 in 1926 je znašala prodaja 141.300 in 86.600 avtomobilov. S tem je družba lani že v devetih mesecih prodala v inozemstvo 16.000 avtomobilov več kot v vsem letu 1927. Poročilo pravi, da bodo v najkrajšem času objavljeni podatki za vse leto 1928 in da bo iz teh podatkov šele popolnoma razviden ves veliki napredek.

* * *

SVARILLO PREDSEDNIKA NEWYORSKE BOMBAŽEVE BORZE.

V zadnjem času se je veliko govorilo in pisalo o namerah ameriških producentov bombaža, da v svrhu zvišanja cen omejijo pridelovalni prostor. Predsednik newyorške bombaževe borze opozarja sedaj farmerje, da bo prodaja dragih bombaževih izdelkov vsled konkurence drugega blaga zelo težka in da so izvenameriške bombaževe dežele pripravljene na zvišanje svojega pridelka; brž ko bodo dosegle cene neko gotovo višino. Če hočejo obdržati Amerikanci svoj delež na svetovni bombaževi prekrbi, naj ameriški farmerji nikar ne poskušajo dvigniti cene z zmanjšanjem pridelovalnega sveta. — Znano je, da se hoče ostali svet opustiti ameriškega bombaževa diktata ter da so začeli gojiti bombaž v tropičnih deželah vsepovsod.

PRIPRAVE ZA EVROPSKO KONFERENCO BANK.

Iz Budimpešte razposlani projekt evropske bančne konference bo dobil v teku tekočega meseca konkretnije oblike, ker so predpogovori zaključeni. Najprvo hočejo zainteresirati bančne zveze v Berlinu, Budimpešti, v Rimu, Pragi in na Dunaju in hočejo nato sklicati mednarodno konferenco bank. Čehi so pripravljene za sodelovanje in tudi Nemci ne bodo izostali. Povožila na konferenco bodo v kratkem razposlali. Zborovanje bi imelo nalogo, da reši nekatere mednarodne probleme, tako na primer standardiziranje raznih regulativov, poenotenje predpisov in racionalizacijo bančnega poslovanja potom medsebojnega sporazuma. Tajnik konference naj bi bila švicarska bančna zveza v Baselu.

RAZŠIRJENJE POLJSKEGA PETROLEJSKEGA KARTELA.

Večina poljskih petrolejskih producentov je sklenila v sredi decembra dve pogodbi, ki bosta za bodočo produkcijsko politiko in prodajno ureditev odločilnega pomena. Na eni strani gre za kontingentiranje domače prodaje, na drugi strani za podaljšanje skupne prodaje do 30. aprila 1933; dosedanj termin je bil fiksiran samo do 30. aprila 1929. Novemu kartelu je pristopila tudi večina malih rafinerij, ki doslej niso bile zraven; s tem je izpolnjena zadnja zahteva vlade glede pristopa državne družbe »Polmin« k sindikatu. — V skupni prodaji se vrši domača veleprodaja bencina, nafte, gazolina in parafina, do čim so mazilno olje kontingentirali za eno poskusno leto izven prodajnega urada. V eksportu obsega skupni prodajni urad zaenkrat samo parafin, a bodo prišli zraven tudi drugi produkti. Hočejo počakati na boljše predpogoje, zlasti na dogovore o mednarodnih prodajnih pogojih.

RAZNO.

Izplačila razlik v polovični izmeri aktivnim državnim uslužbencem, državnim upokojencem in svojem umrlih državnih uslužbencev. Finančna direkcija razglasa uradno: Na podlagi rešenja finančnega ministra z dne 2. t. m. D. R. br. 1300 se bo nadaljevalo z izplačevanjem neporavnanih razlik v prejemkih vsem prevedenim in razvrščenim aktivnim in vpokojenim državnim uslužbencem ter svojem umrlih državnih uslužbencev za čas od 1. oktobra 1923 do 1. maja 1924. V ta namen se bo porabil del monopolskega posojila. Iz prve tranže tega posojila je določeno

na za celo državo vsota 75 milijonov dinarjev, iz katere se bo plačala vsem prevedenim aktivnim in vpokojenim državnim uslužbencem ter svojem umrlih državnih uslužbencev, ki razlike še niso prejeli, njihova terjatev do polovične izmere, ostanek razlike pa se bo izplačal iz nadaljnjih tranž. Upokojenci brez izjeme in svoji umrlih državnih uslužbencev, ki razlik še niso prejeli, se pozivajo, da na novo in najkasneje do 15. t. m. predložijo neposredno likvidaturni oddelka za računovodstvo pri finančni direkciji (Krekov trg) pismene prijave po obrazcu, natisnjenem v Uradnem listu št. 274/76 z dne 13. avgusta 1928, ter zahtevane podatke — kolikor se to že ni zgodilo v mesecu avgustu 1928 — podkrepe s potrdili o razvrstitvi in vpokojitvi, katere morajo priložiti prijavam in izvorniku in prepisu. Izvornike teh potrdil bo likvidatura po vpogledu opravičencem vrnila. Oni upravičenci, ki bodisi za se (upokojenci) ali za umrlega državnega uslužbenca iz kakršnegakoli razloga s potrebnimi dokumenti ne razpolagajo, naj se obrnejo takoj na ona oblastva, ki so svoječasno ta nakazila izdala, s prošnjo, da jim izroče nova dokazila. Vsa oblastva so naprošena, blagajni finančne direkcije in vsem davčnim upravam pa je naročeno, da gredo interesentom pri izpolnjevanju prijav z vso uslužnostjo in vsestransko na roko. Obrazci za prijavo se dobivajo v Učiteljski tiskarni. Končno se pripominja, da se bo z likvidacijo in izplačilom neporavnanih invalidnin v prihodnjih dneh pričelo. — Finančni direktor: Dr. Povalej s. r.

Časopišni oglasi. Trgovec ali obrtnik, ki se odloči za časopišno reklamo, bo pri izbiri v poštev prihajajočih listov pred vsem zahteval točne podatke o nakladi, o teritorialni razširitvi časopisa; kakšnim slojem pripadajo povprečno čitatelji in kakšne obče tendence zastopa dotično glasilo.

Samo brezobzirna odkritosrčnost na ta vprašanja omogoči inserentu uspešno oglaševanje in vsaj približni kalkil. V Ameriki, deželi reklame in velikopotezne trgovske propagande, polaga časopisje največjo pažnjo na to, da so inserenti točno in vsestransko informirani o vseh okolnostih, ki prihajajo za oglase v poštev, ter so takorekoč podvrženi javni kontroli oglašujočega občinstva. Amerikanski tisk pa skrbi tudi, da se v njegove vrste ne vtihotapijo oglasi dvomljive ali sumljive vsebine, kakor pričajo izjave vodilnih listov, ki so jih pred kratkim priobčili pod napisom: »Advertising Credentials«. »Predno inserent priobči kak oglas trgovskega značaja v predalih »New-York-Times«, se mora verodostojno izjaviti o svojem pod-

jetju, glede premoženjskega stanja itd., vse to bodemo vestno kontrolirali. Razven tega je vsak oglas podvržen naši cenzuri ter odklonimo inserate, ki utegnejo varati občinstvo, ali pa so v katerikoli oziru nedostojni. Priporočamo vsekakor, da nas občinstvo na omenjene nedostatke opozori, če bi kak oglas kljub naši pozornosti ne odgovarjal navedenim načelom.

Isti časopis opozarja v drugem oglasu svojo publiko vnovič na inseratno cenzuro ter prosi za sodelovanje čitateljev, da očisti oglasne predale sleparskih objav: »Če gre za priložnostne prodaje, treba je dokazilne listine oglasnemu naročilu priložiti, sicer se ne upošteva.«

Prepričani smo lahko, da je ravnanje ameriškega časopisja dobro premišljeno in da navedena moralna načela zopet samo služijo reklamni, obenem pa se udušijo nezdravi pojavi v oglasni praksi in od te strani bi bilo postopanje tudi za nas posamejnja vredno; nekaj cenzure bi oglasnim predalom našega časopisja nič ne škodovalo. K. Tielengruber.

DOBAVA, PRODAJA.

Dobave. Mašinsko odelenje Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 21. januarja t. l. ponudbe glede dobave listov za tračne žage, žaglic za kovine, svetlov in svetilk za spajanje; do 22. januarja t. l. pa glede dobave jeklene žice, kljuk za lestence, pritezni kljuk za pritezni vijakov. (Pogoji so na vpogled pri istem odeljenju.) — Direkcija državnega rudnika v Brezi sprejema do 17. januarja t. l. ponudbe glede dobave rudarskih sekir in minskih kladiv; do 19. januarja t. l. glede dobave 50 komadov rudarskih odej in 200 m platna za plahte ter glede dobave 10 komadov belo emajliranih bolniških postelj in 10 komadov nočnih omaric. — Direkcija državnega rudnika v Velenju sprejema do 19. januarja t. l. ponudbe glede dobave 150 q negašene apna; do 21. januarja t. l. glede dobave okovov, spon, ključavnic, žičnikov in lesnih vijakov; do 22. januarja t. l. glede dobave 1000 kg mila, 2000 kg kristalne sode, 600 kg Frankovega kavnega pridatka in cevi iz kamenine; do 23. januarja t. l. glede dobave 400 m² trstja za strope; do 24. januarja t. l. glede dobave 1500 kg riža; do 29. januarja t. l. pa glede dobave 90 m² smrekovih in borovih plohov. — Direkcija državnega rudnika v Ljubiji sprejema do 21. januarja t. l. ponudbe glede dobave 1000 kg masti, 1000 kg kave, 2000 kg riža in 1000 kg mila za pranje. — (Predmetni pogoji so na vpogled v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani.)

TRAJNO koristno darilo je samo

„GRITZNER“ in „ADLER“ šivalni stroj, ter pisalni stroj „URANIA“.

Znižane cene, najlepše opreme edino le pri

JOSIP PETELINCU

Ljubljana, blizu Prečkernovega spomenika, ob vodi. Telef. št. 2915.

Tovarniška zaloga in prodaja krtič, raznega žetarskega in vrvarskega blaga, špaga, gamaš, cevijev, drete, pismenega papirja, zimske trikotaže, vezalk, mila, sesalk za otroke, kreme za čevlje

M. TERŠAN, LJUBLJANA
Kongresni trg 14

R. RANZINGER, LJUBLJANA

Telefon 2060 (RAJKO RANZINGER) Telefon 2060

Špedicijsko podjetje, skladišče, carniško posredništvo, prevažanje pohištva

Veletrgovina
kolonijalne in
špecerijske robe

Ivan Jelačin

Ljubljana

Zaloga
sveže pražene
kave, mletih dišav
in rudninske vode

Točna in solidna
posrežba!

Zahtevajte cenik!

VINOCET
tovarna

vinskega kisa, d. z o. z., Ljubljana

nudi najfinejši in najokusnejši
namizni kis iz pristnega vina.

Tehnično in higijenično
najmoderneje ureje-
na kisarna v Ju-
gostaviji.

Pisarna:

Ljubljana, Dunajska cesta 1a, II. nadstr.

Zahtevajte ponudbo!

PROMETNA BANKA D.D., Ljubljana, Stritarjeva 2

Telefon št. 2149, 2968. Pošt. hran. rač. 13.853. (vogal pred Škofijo 1, naspr. magistrata.) Žiro-račun pri Narodni banki.

Nakup in prodaja valut in deviz. — Sprejemanje vlog na tekoči račun in hranilne knjižice, vnovčevanje čekov in me ic. — Izdaja uverenj, garancijskih in kreditnih pisem, podeljevanje kreditov in izv. š. vanje vs. h. ban. nih poslov po najk. ntejših pogojih.